

Θούριος

Εταιρεία Παραγωγής:
Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης "Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα"

Διάρκεια:62' Αριθμός Δίσκων:1

Κριτική από: Λάμπρος Λιάβας

Η εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου έχει υποβιβαστεί πλέον σε μια ακόμη μέρα αργίας, που συνοδεύεται από το δικό της φολκλόρ: τσολιαδάκια με μίνι φουστάνελες, ομοιόμορφες ομαδικές κινήσεις που ονομάζονται παραδοσιακοί χοροί, "λεβέντικα" δημοτικά τραγούδια, παρελάσεις, μηνύματα εθνικής ομοψυχίας... και βέβαια, την απαραίτητη σκορδαλιά! Μέσα στο... κλίμα των ημερών, λοιπόν, βρέθηκε στα χέρια μας η έκδοση του Θουρίου του Ρήγα Βελεστινλή, παραγωγή της Επιστημονικής Εταιρείας Μελέτης "Φερρών- Βελεστίνου-Ρήγα". Η έκδοση πραγματοποιήθηκε με αφορμή τη συμπλήρωση 200 χρόνων από το μαρτυρικό θάνατο του "εθνεγέρτη". Στο CD μπορούμε ν' ακούσουμε πέντε μελωδίες πάνω στις οποίες - σύμφωνα με την ιστορική μουσικολογική έρευνα - τραγουδιόταν ο Θούριος. Σκοποί που έχουν έντονο ρυθμό και είναι χορευτικοί, κατάλληλοι για να επιτελέσουν το έργο της εθνικής αφύπνισης για το οποίο προορίζονταν. Από

πληροφορία που αντλούμε από τα έγγραφα της ανάκρισης, μαθαίνουμε ότι ο ίδιος ο Ρήγας συνήθιζε να τραγουδά και να χορεύει παράλληλα το Θούριό του, ενώ συχνά τον έπαιζε και στη φλογέρα του. Αυτή άλλωστε ήταν μια από τις κατηγορίες που οδήγησαν στη σύλληψη και τη δολοφονία του, στις 24 Ιουνίου 1798. Σκοπός του Ρήγα ήταν οι σίχοι του να φτάσουν στο στόμα του λαού. Γι' αυτό δεν είναι τυχαία η επιλογή της μελωδίας του τραγουδιού "Μια προσταγή μεγάλη", που ήταν ήδη ευρύτατα γνωστό στο πανελλήνιο πριν από την εποχή της σύνθεσης του Θουρίου (το τραγούδι αυτό υμνούσε τα κατορθώματα του Λάμπρου Κατσώνη, που τόσες ελπίδες είχε δώσει στους υπόδουλους Έλληνες με το επαναστατικό του κίνημα στα 1770...). Σ' αυτή την τόσο φορτισμένη μελωδία, λοιπόν, ήρθε να προσαρμοστεί ο Θούριος, που διαδόθηκε ευρύτατα περνώντας στην προφορική παράδοση, σε πείσμα των πολλών και ποικιλότροπων διώξεων. Επίσης, ενδεικτικό είναι ότι, εξαιτίας των διώξεων της αυστριακής αστυνομίας, από την πρώτη έκδοση του Θουρίου στη Βιέννη, το 1797 δεν σώθηκε ούτε ένα ανάτυπο! Όμως, ο σύντροφος του Ρήγα, Χριστόφορος Περραιβός, τύπωσε το Θούριο στην Κέρκυρα το 1798, την εποχή περίπου της δολοφονίας του Ρήγα. Ανάτυπο της έκδοσης αυτής εντοπίστηκε μόλις 100 χρόνια αργότερα, στα 1898!... Στο μεταξύ όμως, ο Θούριος διέτρεχε όλον το Βαλκανικό χώρο μέσα από την προφορική και τη χειρόγραφη παράδοση. Το μήνυμά του έγινε σύμβολο του αγώνα για την ελευθερία, ενώ υπάρχουν μαρτυρίες που αναφέρουν ότι οι Σουλιώτες και οι επαναστάτες του Αλέξανδρου Υψηλάντη εμψυχώνονταν στον πόλεμο από τους ήχους του επαναστατικού παιάνα του Ρήγα! Στην έκδοση αυτή, εκτός από τις πέντε παραλλαγές του Θουρίου, περιλαμβάνονται τρία ακόμα παραδοσιακά τραγούδια που άμεσα ή έμμεσα συνδέονται μ' αυτόν. Ένα ιστορικό τραγούδι για την Τζαβέλαινα (ηρωίδα του αγώνα από την Ήπειρο), ένα ιστορικό από την πατρίδα του Ρήγα, την Ανατολική Θεσσαλία που αναφέρεται στο χτίσιμο της Αγια-Σοφιάς και, τέλος, το "Η πατρίς προς τα τέκνα της" από τη συλλογή εθνικών ασμάτων του Αντωνίου Σιγάλα. Συνδετικό στοιχείο όλων των τραγουδιών του δίσκου είναι τα κείμενα του δρ. Δημήτριου Καραμπερόπουλου, προέδρου της Επιστημονικής Εταιρείας Μελέτης "Φερών - Βελεστίου - Ρήγα" που έχει επιμεληθεί και την έκδοση. Τα κείμενα απαγγέλλει ο ηθοποιός του Εθνικού Θεάτρου Θόδωρος Δημήτριάδης. Τραγουδούν τα μέλη της χορωδίας

"Βυζαντινή Κυψέλη" υπό τη διεύθυνση του πρωτοπρεσβύτερου π. Χρήστου Δ. Κυριακόπουλου, ο οποίος έχει και τη μουσική επιμέλεια της έκδοσης. Παίζει επταμελής ορχήστρα παραδοσιακών οργάνων, με προεξάρχοντα τον Αριστείδη Βασιλάρη στη φλογέρα και το κλαρίνο. Τα κείμενα στο πολύ προσεγμένο μικρό βιβλίο που συνοδεύει τον ψηφιακό δίσκο, υπογράφουν ο Δημήτριος Καραμπερόπουλος και ο πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Κυριακόπουλος. Μέσα από τις σελίδες του, έχουμε την ευκαιρία να πάρουμε μια μικρή γεύση από τα γεγονότα της ταραγμένης εκείνης εποχής. Την αγωνιστική δράση του Ρήγα, τις προσπάθειές του να μεταλαμπαδεύσει το πνεύμα του διαφωτισμού στον υπόδουλο ελληνισμό, το πανβαλκανικό του όραμα, τις εκδόσεις, τη Χάρτα του, με την Κωνσταντινούπολη να δεσπόζει ως σύμβολο και ως συνδετικός κρίκος με το παρελθόν και, βέβαια, τον Θούριο, το επαναστατικό του μανιφέστο. Κρατώντας στα χέρια την έκδοση αυτή σήμερα, λίγες μέρες μετά από το μηχανικό και... αμήχανο εορτασμό της 25ης Μαρτίου, αναλογιζόμαστε τα μηνύματα του Ρήγα, που τόσο επίκαιρα εξακολουθούν να είναι στις μέρες μας... Έστω κι αν οι "εχθροί" δεν έχουν πάντα τη μορφή των Τούρκων, αλλά έχουν γίνει πολύ πιο "σύνθετοι". Γι' αυτό και δεν έχουμε το δικαίωμα να μετατρέπουμε αυτήν την εθνική παρακαταθήκη σε μια ακόμη παροπλισμένη φιγούρα του παρελθόντος, που ανασύρεται από τις αποθήκες των σχολείων μια φορά το χρόνο, για να διακοσμήσει κακοστημένες σχολικές γιορτές. Η φωνή του Ρήγα βοά..., όποιος έχει αφτιά, ας την ακούσει! Διάθεση: Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης "Φερών - Βελεστίνου - Ρήγα" Μιλτιάδου 3 Κηφισιά, 14562, τηλ. 8011066